

למטה. ומזה מוכן גם בנוגע לטבע בני אדם למטה שהאהבה היתירה היא לבנו הקטן דוקא, שהשרש לזה הוא לפי שכך הוא למעלה, שנער ישראל ואהבהו. וצריך להביט מהו הענין בזה למעלה.

ג) ויזכר

בהקדום מאמר העולם שכל אהבה שבה אל האוהב. היינו, ^אשכנן אוהב שנענין של אהבה הוא שהאדם אוהב את עצמו¹⁸, שלכן אוהב האדם את בנו דוקא, ולא את בנו של חבירו, כי בנו הוא חלק ממנו, וכיון שאוהב את עצמו, לכן אוהב את בנו, משא"כ בנוגע לבנו של חבירו שאין כאן סיבת האהבה שאוהב את עצמו. אמנם, כל זה הוא, בנוגע לבנים גדולים, משא"כ בנוגע לקטנים, הרי טבע האדם למטה שהאהבה לקטן היא גם לבנו הקטן של חבירו, שמהו מוכן שהאהבה לקטן אינה מה שאוהב את עצמו. אהבה ששבה אל האוהב, אלא זהו ענין עצמי, וטעם הוכר שאהבת הקטן למטה היא ענין עצמי, הוא, לפי שכך הוא לפעלה.

ד) וכיאר

הענין יוכן בהקדום הפירושו דנערי¹⁹, שזוהי מעלתו של יהושע, שנאמר ברו²⁰, ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האוהל, שכל ענינו הוא מקבל ממהה, והיינו, שלא זו בלבד שבעת קבלת ההשפעה ממשת²¹ ה"י אופן קבלתו (לא לפי אופן החושים והכשרונות שלו, אלא לפי) החושים והכשרונות של משה רבינו, אלא אפילו לאחר קבלת ההשפעה, ואפילו בהזמנים שמהה רבינו לא ה"י בבחי' משפיע, וכמו בהיותו בהר, וכן בהיותו למטה בהזמנים שבהם ה"י מוכר עם השכינה באוהל, שאז לא ה"י בבחי' משפיע, וככלל לייגט זך שהיו אצל זמנים שה"י לעצמו ולא ה"י בבחי' משפיע, הנה גם אז היתה ההשפעה שקיבל יהושע ממהה כאותו אופן כמו בעת ההשפעה, היינו, לפי אופן החושים והכשרונות של משה, שזוהי הדיוק לא ימיש מתוך האוהל, לא רק בעת קבלת ההשפעה ממהה, אלא גם בהזמנים שבהם ה"י משה לעצמו, הנה, גם אז לא ימיש מתוך האוהל. וזוהי מעלתו של יהושע לגבי שבעים הדקנים, שאף שגם בהם נאמר²² ואצלתי מן הדרך אשר עליו ושמתי עליהם, הרי, אופן קבלתם האצלת והפרשת רוחו של משה היתה לפי החושים והכשרונות שלהם, משא"כ יהושע בן נון שאופן קבלתו

18) ואה גם תורה חיים בשלה שסא, ע' חר ואלך. אה"ה סידור ע' רחצ ואלך. סע"ב ואלך (בהוצאה החדשה - רמז, ד'). בארשית שג' א ואלך.

19) כהבא לקין - ואה גם מאמרי תשא לג' יא.

אדמורי זקוק תקיט' ח"ב ע' חוכב ואלך. מאמרי אדמורי תאמצעי דרושי חתונה ח"ב

העצמות. וכיון שההזוהות העולמות היא כח העצמות, לכן, כל הענינים והפרטים שבהווי בעולמות ישנם כביכול גם בהעצמות, ודוקא בהעצמות, כי בעולם האצילות, שענינו אורחות נגליים, לא שייך לומר שיש שם ענינים כמו ברייט און בולקע, וככלל לא שייך לומר שיש שם פרטים, כי פרטים הם התחלקות, והתחלקות היא סתירה לאחדות, ורק בעצמות, להיותו נושא וסובל הכל, לא שייך ענין של סתירה, ובמילא ישנם כל הפרטים, ואין זה היפך ענין האחדות, שהיה למעלה משניהם, ונושא וסובל הכל. וכיון שהפרטים שלמטה ישנם גם בהעצמות, לכן, ע"י ההבנה וההשגה בפרטי הענינים שלמטה, יהי' לעתיד לבוא גילוי העצמות בהבנה והשגה.

אמנם

זה שפרטי הענינים דלמטה (בעולמות כ"ע"י) הם כמו בהעצמות, ולכן על ידם תהי' לעתיד לבוא הבנה והשגה בהעצמות, אינו אלא בנוגע לענינים שמצד הטבע והבריאה, שכאשר האדם משתמש בהם כדבעי, היינו, כפי הרצון שלמעלה, הנה על ידם יבא להבנה והשגה בעצמות משא"כ בענינים שהיא עושה ע"פ שכל באופן אחר (שהרי מצד כח הבחירה יכול להיות שתהי' אצלו נטי' כו'), לא שייך לומר, שמהו יבוא להבנה והשגה בהעצמות. וזהו גם מה שמצינו, שכאשר הנהגת האדם היא כדבעי, הנה כשיש בעולם ענינים שהם היפך האלקות, אזי אינו רואה אותם, והיינו, לא רק שרואה אינו מתכוון בהם, ע"ד מ"ש¹⁵ וירא און ולא החבונן, אלא שאינו רואה אותם כלל, וכהמעשה דר' נחום מטשורצ'ביל¹⁶, כענין חלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו, שפירש, שכיון שזוהו דבר שאינו צריך לראותו, אזי אין ישראל רואהו, שאינו רואה אותו כפועל ממש, ויש לומר שזה נעשה ע"י קבלת עול מלכות שמים שלכן רואים שיכול להיות שילכו ב' בני אדם שא' מהם הוא במצב של קבלת עול, וידומץ לפניהם ענין שהוא היפך האלקות, הנה זה שאינו במצב של קבלת עול, והכלכל מזה, ויצטרך ליגיעה שלא ידבק בו ולא יזיק לו כו', ואילו זה שהוא במצב של קבלת עול, אינו רואה את הדבר, דכיון שאינו צריך לראותו אינו רואה אותו כפועל, ע"ד הנה"ל בחלב שחלבו עכו"ם שאין ישראל רואהו כפועל.

וכללות

הדברים, שכל הענינים שלמטה (מלבד הענינים שהאדם עושה ע"פ שכלו ובוחרתו כו') ישנם גם למעלה, ומשם נמשכים

15) איב יא, יא. בהערת 36 שם. לקי"ש ח"ה ע' 140. וער.

16) ואה גם "רשימות" חובת מ ע' 10 עבודת זרה לה' ב.

שהרי בצומח (ועד"ז בחי'), גם הגוף נחזה מכת הצומח כמו נפש הצומח שבו, וכמ"ש באגדה"ק²⁷ שמאמר חדשא הארק²⁸ וכי פועל כו' להצמיח עשבים ואילנות כו', ולכן היתה יכולה להיות בריאתם באופן שיצאו שניהם (הגוף והנפש והצומח והחי) ביחד. משא"כ גוף ונפש תאדם, הרי תחילה נברא הגוף בלבד, כמ"ש²⁹ גלמי ראו עיניך, שהי' בתכלית הגשמיות, עפר מן האדמה³⁰, אלא שהי' עפר מקרקע המשקיף³¹, ארץ ישראל ערד³², אבל גם זה אינו אלא עפר מן האדמה ואילו הגשמה היא רוחנית בתכלית, שהרי קודם ירידתה למטה שייכת רק לעיוני אלקות, והשגתה אינה אלא בענינים אלקיים. ומשום זה לא היתה יכולה להיות כריאת האדם באופן שיצאו שניהם (הגוף והנפש) ביחד, להיותם זכרים ונקבות זה מזה בתכלית. ולכן מבואר במק"א³² לתוך הגוף, וכדבר הנזקק הוא באופן של זריקה³³, היינו, שהגשמה נזרקה לתוך הגוף, וכדבר הנזקק הי' כאלו³⁴ שלא נוגע עד כמה מהאימים שני הדברים (הדבר הנזקק, והדבר שלתוכו היתה הזריקה) זה לזה. ואף שהיכור נשמה וגוף באופן של זריקה הוא כסחורה לכאורה להתלכשות³⁵ הגשמה בגוף באופן של כח מתלכש באבר המיוחד לו דוקא, כח השכל כמות, כח הראי' בעין וכח השמיעה באוזן, ואי אפשר שכח השכל יהלכש בעין או כח הראי' בשכל, הרי מבואר, שענין זה הוא מפני הכנת והכשרת הכלי בהתאם לכח פרטי זה, וכמו חומר העץ, שלחיותו כהיר ומלוטש, עי' זכוכית בהירה שמקבלת האור כטוב, הי' מוכן ומוכשר ומתאים לקבל כח הראי', ומה למורים גם בנוגע לחומר המוח, שייש בו ההכנה וההכשרה שמזמינה קבלת השכל (אף שאין לנו דוגמא מהי ההכשרה הדרושה לקבלת השכל, כמו הדוגמא מזכוכית בהירה כו' בנוגע לכח הראי'), ולכן אף שהתלכשות הגשמה בגוף, היא באופן של זריקה³⁶ מ"מ, מתלכש כל כח באבר שיש בו הכנה והכשרה בהתאם לכח זה, ולא יתלכש באבר אחר שאין בו הכנה והכשרה זו. ועפ"ז יזכר מאמר הגמרא³⁴ מלאך המנונה על ההיריון כו' אומר כו' טפה זו מה תהא עלי' גבור או כו' חכם או כו', ולכאורה אינו מובן, הרי מלאך זה ממונה על הטפה שממנה נעשית התחוות הגוף, ומה

27 ס"כ (קלב) סע"א ואילן).
 28 בראשית א, יא.
 29 תהלים קל"ט, י. סנהדרין ל"ח, א.
 30 בראשית ב, ז.
 31 ראה ירושלמי נזיר פ"ג ה"ב (תובא ב"ב) ראה סנהדרין ל"ח, ב.
 32 ד"א ע' קל ואילן.
 33 ראה סנהדרין ל"ח, ב.
 34 נדה ס"ז, א.

היתה לפי החושים והכשרונות של משה, היינו, שבאותו אופן שהיתה ההשפעה אצל משה, לפי החושים והכשרונות של משה, באותו אופן קיבלה יהושע. וזוהי אמירת המדרש של מקבל אמיתי, שכאה בכללות מצד ביטול גדול ביותר.

אמנם כל זה הי' בחי' משה, שאז הי' הגילוי דפני משה כפני חמה²². אבל לאחר הסתלקותו של משה, אזי נעשה יהושע ככחי' נער (לא כנ"ל, אלא כהפירושי השני דנער) מלשון קטנות, כי, לאחר הסתלקותו של משה עם חושיו וכשרונותיו, נעשו פני יהושע כפני לבנה²², שלא לפי החושים והכשרונות של משה, כפני חמה. ואעפ"כ דוקא לאחר שנעשו פני יהושע כפני לבנה, הי' הוא המכניס את כו"י לארץ ישראל, אך טובה ורחבה²³, שענינה רחבת המוחין, מוחין גדולות (שהם למעלה לגמרי ממודות דקטנות, שאינם אלא לצורך המדות, שלכן אינם מהפכים את המודות²⁴), היינו, שבהם נתגלה העצם. ז"ל נעמען עצם (שהיה"ע גילוי העצמות בהכנה והשגה, כנ"ל ס"כ). וכאמור, ענין זה נעשה רק לאחר שהי' יהושע נער מלשון קטנות, כאשר לא היו אצלו החושים והכשרונות כפני חמה, אלא כפני לבנה דוקא.

ה) **ויזכר** טעם הדבר, בהקדם ביאור כללות החילוק שבין אורות וכלים לגופים ולכוסים²⁵, דאף שבכללות שווים הם לכאורה, וכשם שהאורות מתלכשים בכלים כך מתלכשים הגופים בכלושים, מ"מ, חלוקים הם זה מזה, ויש בזה מה שאין בזה.

והענין בזה, ודנה, אורות וכלים וחוקים הם זה מזה, ועד לתכלית היריחוק, באופן הפכי, שהרי האורות הם רוחניים בתכלית, ומצד עצמם הם למעלה ממדידה והגבלה, משא"כ הכלים שכל ענינם הוא מציאות והגבלה, וירידה מזה, שהם מגבילים גם את האורות. ואעפ"כ צאשר האור יורד למטה ונעשה ככחי' מציאות, והכלי מתחבט לגבי האור, דנה עי"ז נעשית התלכשות האורות בהכלים, והכלים מקבלים את האורות, ויזכר ע"פ המשל מהתלכשות הנפש בגוף האדם, שהנפש והגוף וחוקים זה מזה, ועד ליריחוק הפוך, שלא כצד מצומח והחי שהגוף והנפש שבהם אינם וחוקים כל כך כמו הגוף והנפש שבאדם²⁶.

22 כבא בתרא ע"ה, א.
 23 שמות ג, ח. ועוד.
 24 פירוש המילה לאדמה"ע בתחילתו.
 25 בהבא לקמן - ראה גם מאמרי אדמו"ר הזקן ענינים ע' עא ואילן.
 26 ראה תרי"א בראשית ג, ד ואילן.

תורה
 ח"א

1) **אמנם** / בנוגע לעשר ספירות שנקראו בעץ חיים בלשון אורות וכלים, מצינו שנקראו גם בשם **לבושים** כדאיחא במדרש³⁸ בעשרה **לבושים** נתלש הק"ב. והענין זה, שהלשון אורות וכלים הוא בערך להאמת וגמולים, והלשון לבושים הוא בערך להצמות. דהנה, האורות וגמולים הם הארה בלבד, ולכן בערך אליהם נאמר הלשון אורות וכלים, היינו, כלי שכול לקבל ההארה. אבל בערך להצמות, להיותן לאמר שלא בערך, לא שייך לומר לשון **כלי** ולכן נקרא בשם **לבוש** שבו מתלבש העצם. והוא כהא תליא, שבאופן של כלי, שהוא בערך להאור, לאור, כמו הגוף לפני, אי אפשר לקח (נעמען) עצמות, כי אם הארה בלבד, משא"כ באופן של לבוש, יכולים לקח (נעמען) גם עצמות, וזוהי המעלה שיש בלבושים וגופים לגבי כלים ואורות, שכלים עונים שלוקחים תארה בלבד, ולבושים עונים שלוקחים גם עצמות.

2) **ועפ"ז** / יוכן כוונתה כיאור מ"ש בתנוי⁴⁰, בנוגע לשלשה **הלבושים** מחשבה דיבור ומעשה, שאף שאינם אלא **לבושים** בלבד לנפש רוח ונשמה, עם כל זה גבהה וגדלה מעלתם לאין קץ וסוף על מעלת נפש רוח ונשמה עצמן. ולכאורה אינו מובן, כיין שאינם אלא לבושים לניני, אי שייך שתהיי בהם מעלה גדולה יותר. אלא שזהו מצד המעלה ולבושים לגבי כלים, שכלים לוקחים באבת בלבד, ולבושים לוקחים גם העצם, ולכן, נפש רוח ונשמה הם כמו כלים שלוקחים רק הארות וגמולים, משא"כ מחשבה דיבור ומעשה של חרי"ג מצות התורה⁴¹, שבהם מלוכב רצון העליון, הן לבושים שעל ידם לוקחים עצמות, וכמו מעלה הלבושים לגבי **תכלים למטה** שעניינם של כלים לוקחים רק הארה בלבד, משא"כ לבוש שלוש האדם, אף שאין לו ערך כלל להאדם המלוכב בו, מ"מ, בשעה שמלוכב בהלבוש, נמצא בהלבוש (לא רק הארה וגמולי, אלא גם) עצמות ומחות האדם.

3) **ומכל** זה יוכן הכיאר במעלת יהושע שנקרא נער מלשון קטנות, פני לבנה דוקא, לאחרי הסילוק דפני משה כפני חמה. והענין זה, דהנה, פני משה כפני חמה קאי בכללות על עולם האצילות⁴² ששם

(37) ראה גם מאמר אדמ"ר הזקן
שבתורה 25 ע"ב ואילן.
ספר חודים פרק 1 בשם פרקי ד"א.
וראה פסיקתא ד"ר"כ פסקא כב. ועוד.
(38) ראה גם מאמר אדמ"ר הזקן שם
שבתורה 25 ע"ב ואילן.
(39) ראה גם מאמר אדמ"ר הזקן שם
שבתורה 25 ע"ב ואילן.
(40) פרק ד.
(41) כמ"ש בתרא שם בהתחלת הפיק.
(42) ראה מקומות שצוינו בהערה 19.

נוגע לו לידע באיזה אופן יהיו כחות הנפש. וע"פ הג"ל מוכן שצריך להיות הכנת והכשרת הגוף באופן המתאים להנשמה **שנולקח** בו, שע"י יוכל להתגלות כח החכמה וכו', ולכן שואל המלאך טפה זו מה תהא עלי, גבור או חכם וכו', כדי לידע כיצד צ"ל הכשרת הטפה כ"י.

אבל אעפ"כ, דוחק לומר, שהתלבשות הנשמה בגוף, אינה אלא באופן של דריקה בלבד. דהנה, בהתלבשות הנפש בגוף יש בכללות כ' אופנים. יש התלבשות באופן **שהמלוכב** אין לו שליטה כלל, וע"ד ענין הגמולים, שנפש האדם מתגלגלת רח"ל בכהמה, הרי הנפש המגולגלת אין לה שליטה כלל על גוף הבהמה, שלא ניתוסף כלום בגוף הבהמה. משא"כ בהתלבשות הנפש בגוף האדם, הרי ההתלבשות היא באופן שהנשמה פועלת על הגוף, שהרי זה שאברי הגוף פועלים פעולתם אינו אלא מצד הנפש המלוכבת בהם, וכמו כן פועל הגוף על הנשמה, שהרי זה שהנשמה שייכת לידע וללטק בענינים גשמיים (אף שמצד עצמה, קודם התלבשותה בגוף, היתה שייכת רק לרוחניות ואלקות) אינו אלא מצד התלבשותה בגוף, ונמצא, שהתלבשות הנשמה בגוף היא (לא באופן שקודמים שני דברים נפרדים שגם לאחר קשירתם נשארים הם נפרדים זמ"ז, אלא) באופן שנעשה קישור וחיבור ביניהם עד כדי כך שפועלים זה על זה. ולכן, התלבשות הנשמה בגוף היא הדוגמה על התלבשות האורות בכלים שנעשה קישור וחיבור ביניהם. שלכן צריך להיות אצלם שנינו המדות, הן **בהכלל** שצריך להיות בו הכיטול אל האור, והן **בהאור** שצריך להשתנות מכמו שהוא למעלה ממציאות, ולירד למטה, שתהיי לו שייכות להתלבשות והגבלה בכלים. ורק ע"י מחתברים יחדיו, וכפי שמוסיף בהמאמר³⁵: **בידידג המעשה פתחתנתנת של ר' ברוך מרדכי**³⁶.

וכל זה הוא בהתלבשות האורות בכלים, משא"כ בהתלבשות הגופים בלבושים, אין הגוף פועל על הלבוש, ואין הלבוש פועל על הגוף, כיין שאינם בערך זל"ז, שלכן, גם כאשר פויט הלבוש נשאר הלבוש במציאותו כמו בשעה שהי' הגוף מלוכב בו, וכן הגוף נשאר במציאותו כמו בשעה שהי' מלוכב בלבוש, דלא כבאורות וכלים, שבהסתלקות האורות מהכלים מחבטלים הכלים, וכפירוד הכלים (אז זיי נעמען זיך אָפּ) מהאורות נעשה סילוק האורות, ביטול המציאות, ומהו משמע שהתלבשות **תאונת בכלים**, היא באופן נעלה יותר **מהתלבשות הגופים בכלשים**.

(35) המשן תרס"ז שם ע' תקפב
(36) ראה אורות — ספר השיחות תש"ב ע' 31 ואילן.

3
12
10
11

והחילוק באופן התלכשות האורות בכלים בספירת הכתו, חכמה ומוחין, מדות, ועד לספירת המלכות.

אמנם

כללות הענין דהתלכשות האורות בכלים שבעולם האצילות שאינה וחיה וגרמוהי חד, אינו אלא בנוגע (להארות וגלויים, שליהותם הארה כלבד, יכולים לבא בגלוי ובהתלכשות, אורות בכלים, ומצד זה גופא לא שייך שם (בעולם האצילות) הענין דלקיחת העצמות (נעמצען עצמות). ורק בעולמות ב"ע ששם (איך הענין דאיהו וחיה וגרמוהי חד, אלא) מתחיל הענין דיש תנבוא שהתהוותו בכת העצמות דוקא, שהוא לבד, בכחו ויכלתו לברוא יש מאין (כנ"ל ס"ב), אזר אופן והתלכשות היא (לא כמו אורות בכלים, אלא) כמו גופים בלכויים, בדוגמת הלכוש, שעם היותו שלא בערך כלל אל המלכות, הרי מצד זה גופא נמצא בו העצם וכמילא יכולים ליקח העצם.

ודרו

גם ביאור הטעם שהנכנסה לארץ היחה ע"י יהושע, לאחריו שגעשה כפני לבנה דוקא, דהנה, כחכ"ה קמתי אני לפתוח לדודי ג' ודודי חמק עכו, ואחא כזה⁵⁰ קמתי אני לדודי דא קב"ה ביומיו דמשה, דודי חמק עכו ביומיו דיהושע היינו, שבימי משה, פני משה כפני חמה, שקאי על עולם האצילות (כנ"ל), הו"ע של הארות וגלויים, ועד"ע קמתי אני לפתוח לדודי, לעשות כלים להארות וגלויים אלה, משאי"כ בימי יהושע כתיב דודי חמק עכו, שנסתלקו האורות והגלויים לפני חמה ונעשה פני לבנה, המאור הקטן⁵³, שזוה"ע דנער מלשון קטנות, אבל אעפ"כ, מצד זה גופא יש בזה מעלת העצמות, שזוה"ע דכניסה לארץ טובה ורחבה שנעשית ע"י יהושע דוקא.

ח ולפ"ז

יש לכאר הטעם שאהבה עצמית היא להקטן שכבנים, כפי שרוואים למטה, שדוה משום שכן הוא גם למעלה, כי נער ישראל ואהבהו. דהנה, גם בעולם האצילות ישנו הענין דינער ישראל וזטא, ויש גם ישראל סכא, כדאימא בזהר⁵² כי נער ישראל ואהבהו ישראל זוטא, שמע ישראל סכא, שדוה כמשל המלך שיש לו כמה בנים, שנמצאים כולם במקום אחד, ודוגמתו כנמשל, ששניהם, ישראל

לארעא כ"י על דודי דמשה".

(52) בדאשית א, טז.

(53) ח"ב מג, א, רטז, סע"א. ודאה אוד"ת

סידור שם ע' שז ואילך. בשלח ע' שפב.

49) שה"ה ה' ד"י.

(50) ח"ג רפ"ו, ב.

(51) ותם לפי"ז: "קמתי אני לפתוח לדודי

אמור ישראל בעוד דהויקן זמנין למיעל סידור שם ע' שז ואילך. בשלח ע' שפב.

איהו וחיהו חד איהו וגרמוהי חד⁴³ ולכן יכולה להיות התלכשות האורות בכלים, שההארות העליונות שלמעלה מתלכשים בחיהו ובגרמוהי באופן שגעשים כולא חד, ע"ד התלכשות וקישור וחיבור דאורות וכלים. ומטעם זה, יש בעולם האצילות גופא כמה חילוקים, כמו החילוק שבין החיבור דאורות וכלים בספירת הכתו, חכמה וכללות המוחין או מדות, ועד להקישור וחיבור דאורות אלה, חכמה וכללות המלכות, כי כדי להיות התלכשות האורות בכלים צריכה להיות התאמת האור אל הכלי והתאמת הכלי אל האור, ביטול הכלי אל האור, וידידת האור אל הכלי (כנ"ל ס"ד). וכביטול ח"ל, המשכת האור, והחיבור שביניהם, יש כמה אופנים. וע"ד החילוק שבביטול הגוף בין משה רבינו לאלה"ה⁴⁴, שגופו של אלה"ה, כיון ששהה בעיבור י"ב חודשים⁴⁵, נעשה מזוכך בתכלית, עד כדי כך שגם הגוף עלה בסערה השמומיה⁴⁶, כיון שביטול הגוף הי' בדוגמת ביטול הנשמה שענינה לעלות למעלה. אפל משה רבינו, גם אצלו הי' ביטול הגוף, והרא"י, שכשעת הנבואה הי' עומד על עמדו (ולא כשאר הנביאים)⁴⁷, שזוה מצד זיכור בגנות, אלא שאופן ביטול הגוף לא הי' בדוגמת ביטול הנשמה שיוכל לעלות בסערה השמומיה. והענין בזה, שיש כ"י אופני ביטול. יש ביטול שמצד הרצוא, שאז הגוף מתכבד ומצויאותו, שזוה הביטול דאלה"ה. ויש ביטול נעלה יותר, הנקרא ביטול מתוך התייבבות, שאז נשאר הגוף במצויאותו, ע"ד ביטול הגוף דמשה, שכשעת הנבואה עמד על עמדו, היינו, שהי' בהתייבבות וכביטול המציאות לגמרי. והמשל לזה — כדברי הצי"צ על הביטול של אדמו"ר האמצעי⁴⁸ — משריפת גבעול חציר (אשטוג הי"י), שכשהוא בש, מתכבד לגמרי ממצויאותו, אבל כשיש בו לחלוות, הנה אף שנשרף, וכשנוגעים בו געשה אפר מ"מ, עומד על עמדו באותו ציור שהי' מקודם שנשרף. ודוגמתו כנמשל, שהחלחלוות ברוחניות הו"ע קבלת עול מלכות שמים שפועל ביטול מתוך התייבבות, שע"ז נעשה הביטול בתכלית באופן שנשאר עומד על עמדו, שזוה אופן הביטול דמשה רבינו. ועד"ז ישנם חילוקים באופן הביטול (והמשכת האורות) גם בספירות דאצילות, ובהתאם לכך נעשה גם

ביאורי זוהר לתר"צ ח"א ע' כב ואילך. סה"מ

תחת"ץ ע' ריד.

(46) ע"פ מלבי"ם ב, יא.

(47) רמב"ם הל' יסוד"ה פ"ז ה"ז.

(48) דאה גם ספר השחיות חותם שלום ע'

(43) תקו"ז בהקדמה (ג, ב).

(44) בהבא לקמן — דאה גם המשך

תוס"ז ע' קנו ואילך. מ"ה מ'תרה"ץ ע' רננ

(45) דאה גם אוד"ת נח סד, ב ואילך.

בס"ד. ש"פ בראשית, מבה"ח מרחשון, ה'תשס"ז
(הנחה בלתי מוגה)

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, ופירש רש"י אמר ר' יצחק לא ה' צריך להתחיל את התורה אלא מהתורה היה

לכפי כו', ומה טעם פתח בבראשית, משום כח מעשיו הגיד לעמו לתח להם נחלת גויים³. שאם יאמרו אומות העולם לסטים אתם כו', יאמרו להם כל הארץ של הקב"ה היא ונתנה לאשור ישר בעיניו. וצריך להביא, דהנה כל התרוץ שאם יאמרו כו' אינו מספיק עדיין, שהרי תורה הוא מלשון הוראה⁴, שהיא ספר דינים בשביל ישראל, ומה נוגע לתרוץ (צו באווארענען) בהתורה את קושיית אומות העולם. אך הענין בכללות הוא, דכעבורה הרי ישנם ב' אופני עבודה, העבודה דהתורה הזה לכם, והעבודה דכח מעשיו הגיד לעמו. והנה, עיקר העבודה היא העבודה דהתורה הזה לכם, ולזאת מקשה שהי' צריך להתחיל מהתורה הזה לכם, ומתרוץ שפתח בבראשית משום כח מעשיו הגיד לעמו, דגם זה הרי"ע של עבודה, וגם בשביל עבודה זו יש צורך בענין התורה, ולכן פתח בבראשית, שקבעו (מיהאט אריינגעשטעלט) גם ענין זה בתורה.

ב) ורנה ב' עבודות אלו הם ב' העבודות דהתורה עלאה ויהודא תתא⁵, שהעבודה דהתורה הזה לכם היא העבודה דיהו"ע, והעבודה דכח מעשיו היא העבודה דיהו"ת, וכ' היתורים דיהו"ע ויהו"ת נמשכים מב' הדעות דעליון ודעת תחתון. והענין כזה דהנה נתבאר לעיל⁶ בהמשך המאמרים הקודמים⁷ מ"ש בהור"ע ש"פ כ' אל דעות הרי, דעות תרוץ, שיש ב' דעות, דעת עליון ודעת תחתון⁸, וכ' דעות אלו הם

- (1) פירשתו א, א.
- (2) בא יב, ב.
- (3) חתלים קיא, ג.
- (4) ראה רד"ק להחלים יט, ת. וראה הו"ג.
- (5) בהבא לקמן — ראה ר"ה בראשית ברא תרע"ז (המשך תרע"ב ח"ב ע' אקעה ואיל).
וראה גם ר"ה ביום השמש"ע ור"ה בראשית ברא דאשתוקי פ"ב ואילך (טה"מ תשס"ז ע' ראה כב, ד. שמע"ע פג, א. וככ"מ. יא ואילך; ע' יט ואילך).
- (6) ד"ה ולקחתם לכם דיום כ' דתת וסוכות פ"ב (לעיל ס"ע כב ואילך).
- (7) ראה ר"ה זה היום תחלת מעשיו והמאמרים שלאחריו תרע"ז (המשך תרע"ב שם ע' אקמ ואילך).
- (8) תקני זור חס"ט בתחילתו.
- (9) שמואל"א ב, ג.
- (10) ראה תו"א יתרו סת, א. לק"ת פ' ראה כב, ד. שמע"ע פג, א. וככ"מ.

זוטא וישראל סבא, בעולם האצילות. וזהו החילוק שבין נשמות למלאכים, שבמלאכים יש בחי' נער רק בב"ע. כדשת חז"ל¹ על הפסוק² נער הייתי גם זקנתי, שרו של עולם אמרו, שרק בהיותו בב"ע נקרא נער, משא"כ כשמאירים ההארות והגילויים דאצילות, אזי מתבטל הנער דמלאכים ממציאותו³, כי מלאך שמקבל גילוי נעלה יותר שאינו רגיל בו, מתבטל ממציאותו⁴, משא"כ בישראל יש בחי' נער גם באצילות. ותמשל לזה, מאיש פשוט שאינו שייך לשכל הכנה ולימוד, הנה בשמעו איזה ענין של לימוד ממי שהי', יתבלבל ויתבטל ממציאותו, משא"כ כאשר האיש פשוט מצד עצמו שייך ללימוד, אלא שמפני איזה סיבה (ההתעסקות במשא ומתן וכיו"ב) אינו עוסק בזה, הנה אם ישמע הלימוד מתכם קטן, לא יתבלבל וישאר ממציאותו, ולא יתבטל ממציאותו אא"כ ישמע דבר לימוד מתכם גדול דוקא. ודוגמתו בנמשל, שנשמות ישראל, גם הונשמות שבכחי' נער (ישראל זוטא), כיון שמצד עצמם שייכים הם לקבל ענינים עצמיים, אינם מתבטלים לגבי ההארות והגילויים דאצילות (כמו מלאכים, שאצלם יש בחי' נער רק בעולמות ב"ע), אלא גם באצילות ה"ה ממציאותם, ככחי' נער. ולא עוד אלא שלהיותם ככחי' נער דוקא, ישראל זוטא, גדלה מעלתם לגבי הונשמות שבכחי' ישראל סבא, ע"ד וברוגמת מעלת ה'לבושים' לגבי הכלים, שדוקא מצד היותם שלא בערך, ולקחים הם העצמות (ככ"ל ס"ו).

וזרו כי נער ישראל ואותהו, כמו שלמטה יש אהבה יחירה לבנו הקטן דוקא, לפי שכן הוא למעלה, שדוקא כאשר ישראל הם כמעמד ומצב שנקראים נער ישראל, נער קטן, מפני שיש בהם האוורוקייג שגם לאחר העבודה שע"פ טעם באים הם לעבודה דקבלת עול מלכות שמים, אזי ואותהו, שממשיכים האהבה מעצמות ומהות לישראל.

(54) יבמות סז, ב.
(55) תחלים לו, כה.
(56) ראה מאמר ארמו"ר חזקן ואדמו"ר האמצעי שבחפעתה 19.